

Tekijä Tuuli Miettunen			
Työn nimi Pärjäämistarinoita hyvinvointivaltion reunoilta. Saamelaisten kansaneläkeläisten sosiaalinen turva.			
Oppiaine saamelainen kulttuuri	Työn laji pro gradu	Aika 13.6.2012	Sivumäärä 63
Tiivistelmä			
<p>Olen käsitellyt pro gradu –tutkielmassani saamelaisten kansaneläkeläisten sosiaalista turvaa. Tarkoitukseni oli selvittää, mistä saamelaisten kansaneläkeläisten sosiaalinen turva rakentuu ja miksi saamelaiset jäävät ja jättäytyvät sosiaaliturvajärjestelmän marginaaliin. Tutkimusta varten haastattelin seitsemää saamelaista kansaneläkeläistä. Haastatteluista nousi esiin pärjäämisen teema, jota olen käsitellyt kerronnallisen analyysin avulla aineistosta esiin nousevana ydintarinana.</p> <p>Haastateltavillani on korkea kynnyks käyttää muodollista eli valtioiden ja kuntien järjestämää sosiaalista turvaa, koska he ovat moninkertaisesti sen marginaalissa kielensä, kulttuurinsa ja elinkeinonsa takia. Lisäksi kynnyks nostaa saamelaisen kulttuurin pärjäämisen ihanne, joka tekee esimerkiksi tarveharkintaisten etuuksien hakemisesta vaikeaa. Pärjäämisen ihanne näkyy monikielisten haastateltavien kielivalinnoissa kielihierarkioiden kautta. Haastateltavien kielenkäytölle on myös tyypillistä eri kielten käyttötilanteiden eriytyminen ja saamen kielen käyttö ennen kaikkea suullisena kielenä.</p> <p>Muodollisen sosiaalisen turvan sijaan haastattelemani kansaneläkeläiset turvautuvat ensisijaisesti saamelaisen kulttuurin omiin, epämuodollisen sosiaalisen turvan järjestelmiin. Aiemmissa tutkimuksissa näiden järjestelmien on uskottu väistyneen hyvinvointivaltiokehityksen tieltä. Tutkimuksen perusteella saamelaisen kulttuurin omat, epämuodollisen sosiaalisen turvan järjestelmät ovat kuitenkin edelleen käytössä ja toimivat samalla vastavuoroisuuden tasapainoon tähtäävällä lahjan logiikalla kuin saamelaisten historialliset sosiaalisen turvan järjestämistavat. Epämuodollisen sosiaalisen turvan käyttö voi välittäjänä toimivien ihmisten kautta tukea muodollisen sosiaalisen turvan käyttöä. Muodollinen ja epämuodollinen sosiaalinen turva voivat olla myös toisensa poissulkevia vaihtoehtoja, jos muodollisen sosiaalisen turvan hyödyntäminen rikkoisi vastavuoroisuuden tasapainon. Tutkimukseni perusteella tähän poissulkevuuteen tulisi kiinnittää muodollista sosiaalista turvaa toteutettaessa enemmän huomiota. Lisäksi moninkertaisen marginalisaation purkamiseksi olisi kiinnitettävä huomiota muodollisen sosiaalisen turvan kulttuurisensitiivisyyteen.</p> <p>Asiasanat: eläkeläiset, hyvinvointivaltio, kansaneläke, kulttuurisensitiivisyys, narratiivinen tutkimus, pärjääminen, saamelaiset, sosiaalinen turva, sosiaaliturva, universalismi, vanhukset.</p>			
Muita tietoja			